

Силабус курсу Теорія еліт

<p>Освітній ступінь – бакалавр</p> <p>Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 033 Філософія Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»</p> <p>Обсяг дисципліни в кредитах ECTS – 3</p> <p>Рік навчання: III, семестр 5 Компонент освітньої програми: вибіркова Форма семестрового контролю залік</p> <p>Дні занять: згідно з розкладом занять, ауд. 31 а Консультації: офлайн – понеділок 14.20-15.20, каб. 51 онлайн – пошта, телеграм, вайбер, пн.–пт. 16.00 - 17.00</p>	
<p>Мова викладання: українська</p>	

Керівник курсу:	кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук Древніцький Юрій Романович
Контактний телефони викладача	0673509335
E-mail викладача:	DrevnY@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія еліт» є формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність аналізувати формування та розвиток основних теорій політичної еліти, давати оцінку про теоретичні концепції та виявляти тенденції розвитку політичної еліти в перехідних суспільствах;
- здатність усвідомлювати роль і місце політичної еліти у політичній системі; досліджувати особливості її функціонування в сучасному політичному світі
- здатність відрізнати суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних та аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. Схильність до самоперевірки отриманих результатів;
- здатність застосовувати знання з курсу, для розуміння основних тенденцій розвитку політичної еліти України

Навчальний контент

Лекції	семінарські заняття	самостійна робота	Назви тем	Результати навчання	Завдання
2	–	5	Тема 1. Теорія еліт як навчальна дисципліна	Базові знання про предмет і завдання навчальної дисципліни теорія еліт, в контексті якої поняття еліта розглядається в усій складності та багатогранності прояву цього соціально-політичного явища	Тести, проблемні завдання, реферати
2	2	5	Тема 2. Історико-теоретичні засади аналізу політичної еліти	Знати на відповідному рівні історико-теоретичні засади аналізу політичної еліти, орієнтуватися в науковій літературі, в основних тенденціях розвитку сучасних політичних еліт	Тести, питання, кейси
–	2	5	Тема 3. Історичні аспекти формування політичної еліти	Виявляти знання і розуміння формування еліти в контексті основних історичних етапів, пов'язаних безпосередньо із становленням та розвитком держав та їх політико-адміністративним устроєм.	Тести, питання, кейси
2	2	5	Тема 4. Історія формування політичної еліти в Україні	Знати основні тенденції розвитку політичної еліти України на різних етапах державотворення та першоджерела з історії української політичної думки щодо вивчення політичної еліти	Тести, питання, кейси
2	2	5	Тема 5 Особливості сучасної української політичної еліти	Базові знання щодо ключових проблем циркуляції та оновлення української політичної еліти, її консолідації у вирішенні внутрішніх та зовнішніх проблем та завдань, ролі політичної еліти у становленні незалежної української держави	Тести, питання, кейси
2	–	5	Тема 6. Різновиди, структура та функції політичної еліти в умовах демократії	Мати базові знання щодо стратегічної, комунікативної, мобілізаційної, інтегративної функцій політичної еліти, відкритих та закритих типів політичних еліт, розуміти механізми та способи рекрутування політичних еліт в демократичних та авторитарних суспільствах..	Тести, проблемні завдання, реферати
–	2	5	Тема 7. Класичні теорії політичної еліти: Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельс	Знати на відповідному рівні ідеї В. Парето щодо рушійних сил соціальної системи, дериваційні і резидуальні мотиваційні імпульси людської діяльності, закон про постійну зміну (циркуляцію) еліт, опрацювати першоджерела світової політичної думки щодо вивчення політичної еліти, а саме "Основи політичної науки" Г. Моска, "До соціології партійності" Р.Міхельс.	Тести, питання, кейси

2	2	5	Тема 8. Типологія та форми політичної еліти	Мати базові знання щодо способу формування політичної еліти: відкрита (вибори), закрита. За видами політичної діяльності: державна, муніципальна, еліта громадських організацій. Правляча еліта, опозиційна еліта та контреліти.	Тести, питання, кейси
–	–	5	Тема 9. Формування національної політичної еліти	Знати на відповідному рівні поняття національної політичної еліти, склад сучасної правлячої еліти, шляхи формування національної політичної еліти: створення національної державної програми формування політичної еліти	Тести, проблемні завдання, реферати
–	–	5	Тема 10. Політична еліта в перехідних політичних системах	Мати базове наукове уявлення про теоретичні концепції та виявити тенденції розвитку політичної еліти в перехідних суспільствах;	Тести, питання, кейси
2	2	5	Тема 11. Політичні еліти і політичне лідерство	Знати тенденції трансформацій політичних еліт під час переходу від одного типу політичного режиму до іншого. Визначати складові іміджу політичного лідера та вміння визначати основні методи його формування	Тести, питання, кейси
–	2	5	Тема 12. Міжнародний досвід формування адміністративної та політичної еліт	Виявити та обґрунтувати вплив глобалізаційних процесів на формування світових еліт, знати Стандарти Європейського Союзу щодо адміністративно-політичної еліт, розуміти світовий досвід формування й розвитку еліти (політичної та адміністративно-управлінської) в державному управлінні	Тести, питання, кейси

Програмні та фахові компетенції

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.
ЗК14	Здатність до діалогу та співпраці з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами в інших галузях знань/видах діяльності.
	Спеціальні (фахові) компетентності
ФК3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.
ФК7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки
ФК12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.
ФК14	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності; вміння обирати ефективну стратегію комунікативної поведінки та спілкування у процесі професійної діяльності.
ФК15	Здатність вести перемовини, розв'язувати конфліктні ситуації, використовувати набуті знання та вміння комунікувати у процесі професійної взаємодії на підприємствах (організаціях, установах).

Програмні результати навчання

ПРН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
--------------	---

ПРН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
ПРН 12	Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано; використовувати технології ефективного спілкування і раціональної поведінки у професійній комунікації.
ПРН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
ПРН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
ПРН 15	Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності і вирішення можливих конфліктних ситуацій та вміння планувати, організувати й аналізувати міжособистісну взаємодію у процесі професійної комунікації.
ПРН 22	Знати нормативну суспільно-політичну й економічну теорію, їх прикладний та порівняльні аспекти; використовувати понятійно-категоріальний та аналітично-дослідницький апарат сучасної світової суспільної думки.

Літературні джерела

1. Бебик В. Еліта, елітарність, лідерство / В. Бебик // Віче. – 1993. – № 7. – С. 107–115.
2. Еліта: витоки, сутність, перспектива / В. Кремень, В. Ільїн, С. Пролєєв [та ін.] ; за ред. В. Кременя. – К. : Т-во “Знання України”, 2011. – 527 с.
3. Гошовська В. Реформування Української держави як виклик сьогодення / В. Гошовська, Л. Пашко // Вісн. НАДУ. – 2011. – № 1. – С. 14–22.
4. Гошовська В. А. Українська еліта у державотворчому процесі сучасної України / В. А. Гошовська. – К. : НАДУ, 2013. – 201 с.
5. Місце та роль українських регіональних еліт у державотворчому процесі : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. д.політ.н., проф. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2011. – 120 с.
6. Основи вітчизняного парламентаризму : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1. – 408 с.
7. Пірен М. Етнополітика в Україні: соціально-психологічний аналіз : навч. посіб. / М. Пірен. – К. : Ун-т “Україна”, 2007. – 408 с.
8. Пірен М. Лідерство: сутність та реалізація в українському суспільстві : навч. посіб. / М. Пірен. – К. : Ун-т “Україна”, 2012. – 232 с.
9. Пірен М. Публічна політична діяльність : навч. посіб. / М. Пірен. – К. : НАДУ, 2009. – 288 с.
10. Про державну службу : Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4050-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
11. Українське суспільство 1992–2012: стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / за ред. д.е.н. В. Ворони, д.соц.н. М. Шульги. – К. : Ін-т соціології НАН України, 2012. – 660 с.

Визначені рамки дисципліни

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** Усне опитування в ході лекцій та семінарських занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових завдань.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6) усне опитування, тести, завдання	32
Модуль 2 (теми 7-12) усне опитування, тести, завдання	32
Підсумкове тестування по ЗМ 1	18
Підсумкове тестування по ЗМ 2	18

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів по темах курсу

Змістовий модуль №1				Підсумкове тестування по ЗМ 1	Змістовий модуль № 2				Підсумкове тестування по ЗМ 2	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4		Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
8	8	8	8	18	8	8	8	8	18	100

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.